

PAULO ĢENA TORETORE EFESO EKALESIARI ĢERI

Efeso vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa tu Romai dibura numanai etanuto-ġoi nuġanai etoreato (Apostolo 28). Mai fefa tu betaġu laġani 60 o 61 ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai. Mai fefa anina baregona tu, “Ekalesia doġorona tu Keriso Tauġanina,” ema mai fefa ġeġori-kauani siriri tu karoa 4:1-4.

Paulo na mai fefa etoreato ġena ura baregona tu, Efeso ema Asia Keina (o Asia Minor) mabarana nuġanai maki Iesu Keriso ġevaġa-moġoniani tarimari, 1) ġeri veuravini ema veġabidadama Keriso ġenai ma beġene tore-sirivaġia ġana; 2) bene lau-naġiri, tarima guinena ma ġena maġuri rakavari ġesi beġene koki-fitogħaj, ma tarima variġu geragerana beġene tore-kaua; 3) bene vaġa-ribari, Keriso tauġanina nuġanai Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu sebona moġo, asi ġeri irau ta; 4) Keriso ema ekalesia doġorona nuġari ai kara vekuretoġħana etanuni bene vaġa-foforia ġana.

Paulo na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Ĝita ġera farefare ġena barego Keriso ġena maġuri nuġanai - karoa 1-3
2. Ĝita Keriso ġena maġuri nuġanai tu aīġesina bitana tanu - karoa 4-6

¹ Au Paulo, Barau ġena ura lorinai Keriso Iesu ġena apostolo tarimagu ai aiaġoto. Mai fefa tu Efeso ai Barau ġena veaġa tarimami, Keriso Iesu

ġenai ma ġemi vetuġamaġikau tarimami, atorevinimini.

² Barau ġita Tamara ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina varevare-barā e maino ġemi ai bene tanu.

Keriso ġena maġuri nuġanai Barau na namo iauka rekenai evinirani dagarari

³ Barau, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana, sivaġa-raġea, korana Keriso ġesi tasebonato maġurina nuġanai, ġia na iauka rekenai gubai ġetanuni dagarari namori moġeri mabarari ġita evinirato.

⁴ Tanobara roġosi roġo bere veia ġaronai veġata, Keriso na vevaġa-maġuri ġauveina beveiani bakunai, Barau na ġita ġia ġena eġabivirigirato. Ĝita eġabi-hidirato tu, ġia ġoiranai bitana veaġa e asi ġera vei-rakava ta bitana tanu ġana. Barau ġena veuravini lorinai,

⁵ ġia na mai maġuri eboioġa-guineato, ekirato, ġita tu Keriso ġenana ġia natunai bevaġa-iaġorani. Mai tu ġia tauġena ġena nuġa-namo ai ġena ura eveiato veiġana.

⁶ Barau ġena namo e varevare baregona mervana namo ved Aureana sivaġa-raġea. Korana mai namo e varevare-barā maiġa tu Barau na ġita evini-kavarato moġo, euravini-baregoani merona, Iesu Keriso, ġena maġuri nuġanai.

⁷ Ĝita tu, Keriso emaseto nai, rarana na evoi-ġenoġoirato, e ġera rakava maki etuġamaġi-fitōġarito. Mai tu Barau ġena namo e varevare-barā namo ved Aureana veiġana,

⁸ ġita ġerai barego lelevaġi evaġa-foforiato, ema iaunega e tuġamaġi-faka evinirato.

9 Barau ġena ura Keriso ġenana beveiani veiġana tu vekuretoġa, senaġi tauġena ġena nuġanamo ai ġita evaġa-ribarato.

10 Mai Barau ġena ura o boioġa maiġa tu ekiraġi-toreato ġarona beġabiani vauro bevaġafoforiani. Mo tu gubai ġetanuni dagarari e tanobarai ġetanuni dagarari mabarari Keriso kwakuna koranai beġabi-vegogorini. Benamo Keriso na moġeri dagara mabarari beguine-iaġirini.

11 Ĝita tu Keriso bakunai Barau na ġena eġabi-virīġirato, tauġena na tovotovonai veġata eboioġaiato ilailanai. Ma dagara mabarari maki ġia tauġena na eura-iaġirni dabarari ai eġauvei-iaġirini.

12 Moġa lorinai ġai Iuda tarimama, deiri Keriso ġavaġa-moġoniato ma ġenai ġavetuġa-maġikau-guineto tarimama na Barau marevana baregonha baġana vaġa-raġea.

13 Ma ġomi irau bese tarimami na maki mai guruġa moġonina tu ġovaġa-moġoniato, mo tu Barau na ġomi bevaġa-maġurimini Varina Namona guruġana. Ĝomi mai guruġa ġoseġaġiato nai tu, ġovaġa-moġoniato, benamo Keriso ġenai ġovetuġamaġikauto. Moġesina naima Barau na ġomi maki ġia ġena tarimarimai evaġa-iaġomito. Barau na ġomi eġabi-raġemito vetoġana ġemi ai eveiato tu, Iauka Veaġa, ekiraġi-toreato Iaukana, evinimoto.

14 Ĝita na Iauka Veaġa tu varau taġabiato, moġesi naima ribara, Barau na ġena tarimarima ġeri ekiraġi-toreato dagarana tu ġita na maki bita ġabiani. Initoma tu roġo tavenarini, beiaġoni

mo, Barau na ġena tarimarima beġabi-iägorini ġia sevina ġana. Barau marevana baregona sivaġa-rāġea.

Paulo ġena ġaugħau

15 Moġesina naima, au tu Iesu Vereġauka ġogħabidadama-viniani e Barau ġena tarimarima veaġari ġoura-vinirini varina ama seġaġiato ġarona na veġata,

16 Barau tanikiu-vinina ġomi bakumi ai tu asi avaġa-magoani, e iatami ai aġaġuġauni.

17 Akirani, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena Barau na iaunega ema vevaġa-fofori Iaukana bene vinimi, be Barau boġono riba-ginikaua. Barau tu Tamara, ma ġia marevana ma mamana tu iaru-korokoro.

18 Ma Barau anoġjani, akirani, ġemi tuġamaġi mama bene vinimi, ġena vevaġa-namo irau ved Aureana, voina baregona dagarana boġono ġabia uranai ekeamito ġotuġamaġikaua, moġa tu boġono riba-ginikaua. Be Barau ġena tarimarima veaġari na dagara namo ved Aurearei beġe ġabirini, moġeri tu boġono ribari.

19 Ema Barau tavaġa-moġoniani tarimara nuġgarai Barau ġena seġuka iaru-korokorona eġauveini maiġa maki boġono ribaia. Barau ġena mai seġuka maiġa ġena ġauvei kokorena tu barego lelevaġi.

20 Ĝia na tu mai seġuka kokorena Keriso ġenai evaġa-foforiato nai, Keriso mase na evaġa-varigisi ġenogħiato, e gubai ġia ġimana aroribana evaġa-tanuato.

21 Keriso tu monai tuğunai etanuni e evereni. Ĝia tu iauka rakavari mabarari, ĝeveğitaĝauni iaukari, e ġeri maoro barego lelevaĝi iaukari, e ma ġeri seĝuka iaukari, ma seĝuka lelevaĝi aneruri, ema ara ĝekiraĝirini arari mabarari iatarāgeri ai evereni. Mai tu dia mai tatanuni neganai mođo, asiĝina, mai tu ĝoirai vau mani eiaĝomani neganai maki ĝia tu bevereni veğata.

22 Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna fanafanana gaburenai etorerito, e Barau na ĝia tu ekalesia mabarana bene debaia etato.

23 Ekalesia tu Keriso tauğanina. Ma mai tauğanina maiĝa tu Keriso tauğena ĝena mağuri na evaĝa-vonu-rağeato, ema dagara mabarari maki gabu mabarari ai evaĝa-vonurito.

2

Barau na Keriso ĝesi ma bevaĝa-mağurirani

1 Guinenai ĝomi iaukami tu mase ĝotanuto-ĝoi, korana ĝemi kira-sirivaĝi e veiĝa rakavari ai bene.

2 Mo negai ĝomi na mai tanobara ĝena veiĝa rakavari ĝoveirito-ĝoi, ema iauka rakavari eğita-ĝaurini iaukana ĝokorana-iağıato-ĝoi. Mai veğitaĝau iaukana maiĝa ĝena basileia o veğitaĝau seĝukana tu barego lelevaĝi guba e tanobara fakari ai. Ma ĝia toma tu Barau asi ĝeseğägi-viniani tarimari nuğarı ai etanuni e eğauveini.

3 Guinenai ĝita mabarara maki ĝia kavana taveito-ĝoi, tauğani ĝena veiĝa rakavari tavağamögönirito-ĝoi. Tauğanira e nuğara ġeri ura e tuğamaĝi rakavari takorana-iağırito-ĝoi. Moğä

lorinai ġita maki tarimarima kotari kavari Barau ġena baru baregona tu ġita iatarai etanuto-ġoi.

4-5 Moġoni, ġita iaukara tu mase ġera kira-sirivaġi lorinai, senaġi vevetuġaġwa-bara Barauna ġena veuravini barego ved Aurea lorinai, Keriso ġesi ma evaġa-maġuri ġenogħoi-sebonarato. Boġono riba, ġita tu Barau ġena namo e varevare-bara moġo bakunai evaġa-maġurirato.

6 Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai, ġita tu Barau na Keriso ġesi mase na evaġa-varigħi sebonarato, ma Keriso ġesi ġena vere seanai evaġa-tanu sebonarato guba vanuġanai.

7 Moġesi eveito korana tu, ġo irai ġia ġena veiau-namo vetoġana, ġena namo e varevare-bara barego lelevaġina ġerana bene vaġa-foforia uranai. Mai Barau ġena veiau-namo vetoġana, ġena namo e varevare-bara na eforito maiġa tu, Keriso Iesu ġesi tasebonato nuġanai, ġita ġerai evaġa-foforiato.

8 Ĝomi tu ġemi veġabidadama ġenana Barau na ġena namo e varevare-barai evaġa-maġurimito. Ĝomi tu dia tauġemi ġemi kokore na ġovevaġa-maġurito. Asiġina, mai tu Barau ġena varevare ġita evinirato.

9 E dia ġomi ġemi ġauvei dairi ai voimi ġoġabiato dagarana, be moġa veiavina tarima ta' asi bene vei.

10 Ĝita tu Barau ġimana veiveina tarimara. Barau na Keriso Iesu ġenana tarima variġuraj evaġa-iaġorato, ġauvei e veiġa namori bisini veiri ġana. Mai ġauvei e veiġa namori tu Barau na varau erovina-torerito, ġita na bisini veiri ġana.

Keriso na bese ruarua evaḡa-sebonarito

11 Ġomi boġono tuġamaġi, guinenai ġomi irau bese tarimami Iuda tarimari na ġekirāġimito-ġoi “kefimi asi lamavaġi tarimami”. Iuda tarimari tauġaniri kefiri tu lamavaġi. Ĝia na mai mero tauġaniri kefiri lamavaġi veiġana tu tauġeri ġimari na ġeveiani veiġana.

12 Boġono tuġamaġi, ġomi mo negai Keriso ġesi tu ma fakami, e Isaraela besena nuġanai maki ġomi tu vanuġa boru tarimami nai asi ġegabi-raġemito, ema Barau ġena kiraġitore eveirito nuġanai, eguruġa-toreto dagarari maki ġomi na tu asi boġo doğaririni. Ema ġomi mai tanobara nuġanai tu asi ġemi Barau ema dagara namona ta ġoirai asi ġotuġamaġi-kauani.

13 Ġomi guinenai tu manaġa rakava, senaġi toma Keriso Iesu ġesi ġosebonato nai, ġoma kavinaġito Barau ġenai. Ġomi Keriso rarana na ema ġabi-kavinaġimito.

14 Korana Keriso tauġena tu ġita ġera maino evaġa-ġorjiani tarimana. Ĝia na ġita bese ruarua bese sebonai moġo evaġa-iaġorato. Korana ġai Iuda besena ema ġomi irau bese tarimami vekaravarai ġita evare-kirarani kobena tu Keriso tauġanina satauro ai emaseto nai evare-kiraiato, benamo evaġa-rakava-ġosiġosiato.

15 Ĝia na Mose ġena taravatu nuġanai velunaġi gurugari ġetanuni dagarari mabarari maki erovorito. Keriso na mo veiġa eveiato anina tu, ġia ġena ura ġita bese ruarua ġerana ġia tauġena ġesi bene vaġa-sebonara, tarima variġuna sebona moġo bene veia ġana; ema ġita fakarai maki

maino bene vaḡa-ḡoraia ḡana.

¹⁶ Ġia satauro ai emaseto korana tu, mai bese ruarua tauḡani sebonai moḡo bene vaḡa-sebonari, benamo Barau ḡenai ma bene ḡabi-ḡenoḡoiri ḡana. Ema ġia fakari ai ġeri veiaur-rakava maki, satauro ai emaseto nai, evaḡa-koririto.

¹⁷ Keriso eiaḡomato tu, maino varina ema ḡobata-iāġiato. Mai maino varina ḡomi irau bese, Barau ḡesi fakami manaḡa tarimami ḡemi, e Iuda tauri, Barau ḡesi fakari kavinaḡi tarimari ḡeri, ema vari-fluato.

¹⁸ Ġita mabarara, irau bese tarimami e Iuda tarimama, tu Keriso ḡenana Iauka sebona nuḡanai moḡo Tamara ḡenai bita iāġoni.

¹⁹ Tauna moḡa, ḡomi toma tu dia tanukau e vanuḡa boru tarimami. Asiġina, toma ḡomi tu Barau ḡena tarimari ḡesi vanuḡa sebona e Barau ḡena numa tarimami.

²⁰ Ġomi tu numa, fore iatanai ġeragarini kavana. Barau na ḡomi tu apostolo tarimari e peroveta tarimari iatari ai eraga-kaumito, ma Keriso Iesu tu ḡemi numa daigunina o duḡuna forena baregonia.

²¹ Keriso ḡena maḡuri nuḡanai mo numa ḡauna mabarana evaḡa-tubu-tubukau ginikauato, ma ebaregoni Rubu Veaḡai eiaġoni Vereḡauka ḡena maḡuri nuḡanai.

²² Keriso ḡesi ġosebonato nai, ḡomi maki Barau na tarimarima tari ḡesi eġabi-vegogomini, benamo Barau ḡena tanu numanai ḡoiāġoni Iauka nuḡanai.

3

Paulo ġena ekalesia ġauveina irau bese tarimari fakari ai

¹ Tauna moġa, au Paulo na Vari Namona ġomi irau bese tarimami ġemi aġobata-iaġiani ġaramanai, dibura numai atanuni maiġegu. Au tu Keriso Iesu ġena dibura tarimanai aiaġoto, ma ġomi iatami ai Barau ġenai aġuriġurini.

² Au atuġamaġini, ġomi tu varau ġoseġaġito, au Barau na ġena namo lorinai mai ġauvei eviniguto, Vari Namona, varevare-barā varina, ġomi irau bese tarimami ġemi bana ġobata-iaġia ġana.

³ Mai vari vekuretoġana, (mai tu ġomi irau bese tarimami maki Barau ġena tarimarimai ġoiaqoto varina), Barau na au ġegu ai evaġa-foforiato. Mai vari maiġea tu kotuna varau batorea ini fefa nuġanai.

⁴ Mai fefa maiġa boġo iaviani nai tu, boġo riba-maoroni, au Keriso varina vekure-toġana tu ma ribagu.

⁵ Barau na mai vari vekuretoġana maiġa guine-nai ġetanu-iaġomato-ġoi tarimari tu asi evaġa-ribarito. Senaġi toma tu Barau na Iauka Veaġa ġenana ġena apostolo veaġari e peroveta tarimari veaġari ġeri ai ema vaġa-foforiato.

⁶ Mai vari vekuretoġana Barau na ema vaġa-foforiato varina tu maiġa: Irau bese tarimari maki Vari Namona ġenana Iuda tarimari ġesi bese sebonai e tauġani sebonai moġo beġe iaġoni. Benamo mabarabarari na Barau na ekiragi-toreato dagarana Keriso Iesu ġenana beġe ġabiani.

7 Barau ġena namo e varevare-barā lorinai, mai Vari Namona maiġa bana varifiu-rakao rakaoa etato. Barau ġena mai namo e varevare-barā varevarena tu ġia ġena seġuka eġauveini ġenana au eviniguto.

8 Aba, au tu Barau ġena tarimarima mabarari ġeri dokodokona tarimagu, senaġi Barau na ġena namo lorinai mai ġauvei eviniguto, irau bese tarimari ġoirari ai Vari Namona bana ġobata-iāġia etato. Mai Vari Namona maiġa tu Keriso ġenai maġuri e dagara namo ved Aureari tarimarima tauġera na asi bita ġoitaġorini dagarari ekiraġirini.

9 Ema tarimarima mabarari ġeri ai bana kiraġi-fofori ginikau, Barau ġena ura e boioġa tu, irau bese tarimari maki ġeri vevaġa-maġuri taunai bene iaġo. Mai boioġa o tuġamaġi maiġa tu tanbara evesinato monana veġata dagara mabarari eveirito Barauna ġenai vekuretoġa etanuni.

10 Barau ġena tuġamaġi tu, maitoma vauro ekalesia ġenana ġia ġena iaunega e tuġamaġi irauirauri, ġeveġitaġauni iaukari e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari ġeri ai bene vaġa-foforiri etato. Mai iauka maīgeri tu guba fakanai ġetanuni iaukari.

11 Mai tu Barau ġenai vanagħivanaġi etanuni boioġana. Barau na mai ġena boioġa maiġa tu ġita ġera Vereġauka Keriso Iesu ġenana vauro ema vaġa-foforiato.

12 Ĝita tu Keriso ġena maġuri nuġanai tatanuni, ema ġia ġenai taveġabidadamani lorinai, Barau sevina ġana tu asi garina ġesi e nuġara gwaġiġi bita raka-kavini.

13 Mōga lorinai au ġegu ura baregona tu asi bōgono tuğamaġi-moiramoira, au amidigu-midiguni nai. Au midigu-midigu aġoitagoni tu, ġomi namo bōgono ġoitaġo ġana.

Paulo Efeso ekalesiari ġeri eġa u ġauto

14 Au na mōgeri mabarari Tamara na eveirito dagarari atuğamaġirini nai, ġoiranai avetui-tarini ma aġuri-ġurini.

15 Ĝia tu bese sebona tarimari gubai e tanobarai ġetanuni Tamari. Ma ġia na mai bese sebona arana eturaiato.

16 Barau mamana marevana tu irau veġata ma barego lelevaġi naima, au na anoġiani, akirani: Ĝia ġena mama marevana asikeikeina na ġia tauġena Iaukana ġenana seġuka bene vinimi, be nuġami e iaukami bene vaġa-kokoreri.

17 Korana mo dabarai tu Keriso maki ġemi veġabidadama lorinai, be ġomi nuġami ai beta-nuni. Ema Barau anoġiani, ġomi maki ġau ġokana e lamuna tano nuġana ġana ġevarīġoni, benamo ġevelamulamu-tarini nai, ġau tano iatanai eruġa-gwaġiġini ilailanai, ġomi maki moġesina nuġami veuravini na bene vaġa-vonuri, be veuravini ai bōgono ruġa-gigitari.

18 Be Barau ġena tarimarima veaġari mabarari gesi Keriso ġena veuravini barego lelevaġina, rababana, e maukana, e varaqena, ema dodokuna bōgono ribaia,

19 ema bōgono riba, mai Keriso ġena veuravini tu riba mabarari maki evanaġirini. Mai veuravini bōgono ribaia, be Barau tauġena ema ġena maġuri mabarana na ġomi bene vaġa-vonuvonu-raġemi.

20 Barau ġena seġuka ġita ġerai eġauveini tu, dagara barego lelevaġiri eveirini; ġita na ġia tanoġiani dagarari ema ġita na tatuġamaġirini dagarari mabarari maki evanaġirini.

21 Moġa lorinai ġita ekalesia nuġanai tarimara e Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai tarimarimara ġuruna ġuruna na mabarabarara na Barau moġo bitana vaġa-raġea vanaġivanaġi. Mai tu guruġa moġonina. Amen!

4

Ekalesia mabarara tu Keriso nuġanai tauġani sebona

1 Au Paulo tu dibura numai atanuni, korana Vereġauka vetuġunaġina aiaġo-viniani nai. Au na ġomi alaunaġimini, Barau na ekeamito maġurinai moġo boġono tanu, boġono tanu-namonamo moġo.

2 Karomi vekaravari ai ġomi tu boġono vetore-variġo, ema manau ai boġono tanu, boġono vevaġa-gwaġigī. Ma karomi tari na veiġa ġelearini nai tu, veuravini ai nuġami boġono vaġa-gwaġigī karomi ġeri ai, be karomi tata ġesi asi boġono vebaru-vini, a boġono veiau-namo moġo.

3 Ĝita tu Iauka Veaġa na eġabi-vegogorato, be tasebonato, ma maino varona na ebaru-vegogorato, be maino ai tatanuni. Moġa lorinai mai tasebonato ma maino ai tatanuni maġurina maiġa tu boġono kokore, be boġono ġabi-gigitaria.

4 Ĝita mabarara tu tauġani sebona moġo, ema Iauka maki sebona moġo ġerai etanuni. Ma Barau na ġomi ekeamito maki dagara sebona moġo uranai ekeamito, ma ġita toma tu mo dagara

sebona mōgo tatūgamāgi-kauani, (mo tu māguri vanāgivanāgi).

⁵ Verēgauka sebona etanuni, vēgabidadama sebona etanuni, babatiso veīgāna sebona mōgo etanuni.

⁶ Barau maki sebona etanuni, mā ḡia tu ḡita mabarabarara Tamara; ē ḡia tu barego mā tarimarima mabarara iata-rāgerai etanuni, ēḡita-̄gaurāni, ema tarimarima mabarara fakarai ēgauveini, mā tarimarima mabarara nūgarai etanuni.

⁷ Mā ḡita tata tu Keriso na varevare evinirato, ḡiā ḡena namo e varevare-bara ilailari ai bene vinira etato kavana.

⁸ Mōgesina naima Buka Veāgai Keriso varina maīgesi ekiranī,

“Ḡia guba ḡana mā evarāgeto nai tu,
dibura tarimari ebarubarurito,
benamo ḡiā murinai evāga-rakarito, mā ēgori-
kaurito,
benamo tarimarima varevare evinirito.”

⁹ Mai gurugā, “Ḡia mā evarāgeto,” anina tu kara?
Mai gurugā, “Ḡia mā evarāgeto,” nā ḡita evāga-ribarāni, Keriso tu dia evarāgeto mōgo. Asīgina. Ḡia tovotovonai tu tanobara gabigabina ḡana rōgo evarīgoto.

¹⁰ Mō evarīgoto tarimana mōga, ḡerēgana guba mabarari tu evanaḡirito, ḡia tu tūguna vanigerena ḡana evarāgeto. Ḡia mōgesi evarāgeto anina tu, guba e tanobara mabarana ḡia na taūgena Iaukana na bene vāga-vonua ḡana.

¹¹ Mā ḡia taūgena na kotari tu apostolō ḡauveina evinirito, (mai tu ekalesia vāga-rūgana ḡauveina),

tari tu peroveta ġauveina evinirito, tari tu evanelia ġauveina evinirito, tari tu ekalesia nari ġauveina e Barau ġena guruġa vaġa-riba-iaġina ġauveina evinirito.

12 Moġeri ġauvei evinirito tauna korikori tu, Barau ġena tarimarima veaġari bene rovina-toreri, ġena ġauvei beġene veiri, e Keriso tauġanina beġene vaġa-tubu ginikaua,

13 bene iaġo mo, ġita ġera vegabidadama ema ġera riba Barau Natuna ġenai beġea baregoni e bita sebona-korikorini, benamo bita barego-ginikauni, ema Keriso ġena veiġa e maġuri mabarana maki ġita na bita ġabiani.

14 Benamo mo dabarai ġita tu dia mero raraka-rarakari kavari, be vevaġa-riba iraurauri na e tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari na ema tuġamaġi rakavari na asi beġene ġofa-iaġora e ġofa-iaġomara; noġa moġo ġasi iavara ema ureure na ekwari-iaġoani ekwari-iaġomaiani kavana.

15 Senaġi ġita tu veuravini ai guruġa moġoniri bitana kiraġi, be Keriso ġena maġuri nuġanai dagara mabarari ai tu bitana barego. Keriso tu ġita edebarani.

16 Keriso tu tauġani debana, ma tauġani mabarana tu ġia ġena seġukai legana tata ġia na etorerito gaburi ai ġeġauveini. Ma ġia ġena seġukai komukomuri evaġa-tubukau gwaġigirini varovarori na turiġa komukomuri evaġa-tubutubu-kaurini, ema evaġa-tubutubukau gigitaririni. Benamo monana tauġani legana irauirau tauġani nuġanai tata ġena ġauvei ġeveiani, benamo tauġani ebaregoni, ema ma

veuravinina ġesi tauġena etubu-baregoni.

Barau ġena doġoro tarimari ġeri tanu dabarana

¹⁷ Tauna moġa, au aurani, mai guruġa ta nakira-varami Vereġauka aranai. Au ġegu ura baregona, ġomi tu roġo mukunai ġetanuni tarimari ġeri tanu maġurinai tu asi ma boġono tanu-ġenogoi. Korana ġia ġeri tuġamaġi tu asi aniri dagarari ġeri ai ġetorerini.

¹⁸ Ĝia ġeri tuġamaġi tu mukuna furufuru, be asi ġeri tuġamaġi-faka dabarari. Barau ġena maġuri ai maki ġia tu murikanai ġetanuni, korana ġia tu asi ribari ġeri nuġa-bubu ai bene.

¹⁹ Ĝia tu veiġa namori mamiraġiri ema veiġa rakavari mamiraġiri maki asiġina ġinavaġi ġemami-raġirini. Ĝia tu tauġeri ġehevini-fitoġato rakava ġena, vei-taġuitaġui dabarari ai ġerakani e mata-boraġa veiġari ġeuravini-baregorini.

²⁰ Senaġi ġomi na Keriso ġena maġuri tu dia mogesina ġoribaiato.

²¹ Ĝomi na ġia varina tu moġoni ġoseġaġiato, ema Iesu ġena maġuri nuġanai guruġa moġonina Iesu ġenai etanuni tu ġevaġa-riba-iaġimito.

²² Ĝevaġa-ribamito tarimari ġekirato: Ĝemi maġuri guineri boġono koki-fitoġari, dabuġa guineri ġokoki-fitoġarini kavana. Mo tu tarima guinena ġekiraġiato. Ĝia tu dagara tari na ġeġofaiani, ma moġeri mata-ġaniġaniri ai be erakava-kwaikwaini. Ĝia tu boġono koki-fitoġaia.

²³ Be ġemi tuġamaġi mabarana ma bene veiareva-ġenogoi.

24 Ema tarima variġuna ma boġono riġo-kaua, dabuġa variġuna ġoriġo-kauani kavana. Mai tarima variġuna tu Barau ilailana iobukaiobuka e veaġa eveiato.

25 Moġa lorinai ġomi tata na veiġa ġofaġofari ġemina boġono tore-veġitari, benamo sevimi tarimari ġesi guruġa moġoniri moġo boġono kiraġi. Moġesi boġono vei, korana ġita mabarara tu tauġani sebona legana tata.

26 Boġo baruni, senaġi vei-rakava tu asi boġono vei; e ġemi baru asi bene iaġo mo, ġaro benea keto-firiġo.

27 Diabolo faka ta asi boġono vinia.

28 Elemani tarimana asi ma bene lema-ġenoġoi, a bene iaġo, benea ġauvei. Ĝia tauġena ġimana na ġauvei namori bene veiri, be bene ġoitaġori dagarari kotari tu asi ġeri-ġari tarimari bene vaġa-kava-iaġiri.

29 Bokami na guruġa rakavari asi beġene rakkrosi. Senaġi vevaġa-kokore guruġari moġo boġono kiraġi, moira tarimari vaġa-kavari ġana, be beġe seġaġirini nai, kokore beġene ġabi.

30 Ema Barau ġena Iauka Veaġa asi boġono vaġa-nuġa-metoa. Korana Iauka Veaġa tu Barau ġena vetoġa o maka ġomi ġemi ai etanuni. Moġa anina ġomi tu ġia ġena. Mani maka ġomi ġemi ai tu betanuni, beiaġoni mo, Barau na ġomi bevaġa-maġuri korikorimini ġaronona.

31 Nuġa ġirimaġirima, baru e barurakavarakava, vevane ema vevaġi, e tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri, ema guruġa rakavari mabarari boġono tore-veġitari ġemina.

³² Karomi ġesi boġono veiau-namo ema boġono veveura-vini. Tata karomi ġeri ai veiġa rakavari ġo'veirini moġeri boġono tuġamaġi-fitoġari, Keriso ġena maġuri nuġanai Barau na ġemi rakava etuġamaġi-fitoġarito kavana.

5

Mamai boġono tanu

¹ Ĝomi tu Barau natuna, euravini-baregomini, moġa lorinai ġia boġono tovotovoa.

² Veuravini ai boġono tanu Keriso kavana. Ĝita eura-vinirato lorinai, tauġena tauġanina e ġena maġuri etore-tariato ġita urarai. Ĝia na tauġanina tu varevare dagarana bonana namo ved Aureana dagaranai evaġa-iaġoato, ema Barau ġena gini-taġo mamoenai evaġa-iaġoato.

³ Ĝomi tu Barau ġena tarima veaġami ai ġoiaġoto lorinai, kima ema mata-boraġa guruġari, veiġa mirori guruġari, e mata-ġaniġani guruġari ġomi fakami ai asi boġono kiraġiri.

⁴ Guruġa mirori, guruġa babori, ema vaseva rakavari maki asi boġono kiraġiri, korana maiġeri tu asi namo, senaġi ġomi tu Barau moġo boġono tanikiu-vinia.

⁵ Korana dagara sebona boġono riba: Ekmani tarimana, e veiġa mirori eveini tarimana, e emata-ġaniġanini tarimana tu Keriso ema Barau ġeri Basileiai ġia tu asi voina e asi ġena gabu. Mata-ġaniġani veiġana tu noġa moġo kwaivakuku toma-rakariġo-vinina veiġana kavana.

⁶ Tarimarima ġeri ġofaġofa guruġari na asi bene ġofami, korana Barau ġena baru-baregoni tu

manīgeri veīga ġaramari ai ġeseġaforeni tarimari iatari ai bema vaġa-foforiani.

⁷ Moġa lorinai moġesi ġeveini tarimari ġesi asi boġono vekako.

⁸ Ĝomi guinenai maki mukuna furufuru tarimari, senaġi toma ġomi Vereġauka ġena maġuri nuġanai tu mama tarimari. Ĝomi tu mama natuna, be mama maġurinai boġono tanu ema boġono raka.

⁹ Mama ġwaġwana tu veīga e tuġamaġi namori, veīga iobukaiobukari, ema guruġa e maġuri moġoniri nuġari ai etanuni.

¹⁰ Vereġauka na kamara maġuri ema veīga euravini-baregorini boġono vetauri, be boġono ribari.

¹¹ Mukuna veīgari ema ġauveiri tu asi ġwaġwari namori, be asi boġono veiri ema asi boġono ġauvei-iaġiri. A ġomi na moġeri veīga e ġauvei tu boġono vaġa-foforiri, mo tu vei-rakava veīgari.

¹² Korana mai seġafore tarimari na kara ġevei-vekuretoġarini, moġeri tu bokiraġirini ai moġo bemaikamuni.

¹³ Senaġi mama na tu moġeri dagara mabarari evaġa-fofori ginikaurini, be mamai tu vetoġari korikori ġefoforini,

¹⁴ korana mama na vauro dagara vetoġari korikori evaġa-foforirini. Moġesi naima ġera guruġa ta ekirani,

“Roġo ogenani tarimamu notataġa!

Mase na novariġisi!

Be Keriso na bene mama-tarimu.”

15 Mōga lorinai, ġemi veiġa loriri boġono toreri, babo tarimari kavari asi boġono vei, senaġi iaunega tarimari boġono tovotovori.

16 Ĝemi taimi mabarana boġono ġauvei-iägi ginikauri, a ta asi boġono fitoġa-kavaia, korana toma tu nega rakava-kwaikwaina.

17 Tauna mōga, asi boġono vei-babobabo, senaġi Vereġauka ġena ura tu kara, moġeri boġono tuġamaġi-fakari, be boġono ribari.

18 Wain asi boġono niu-lelevaġi, bevaġa-babomini ġesi. Mo veiġa na ġemi maġuri bevaġa-rakavaiani. A ġomi tu Iauka Veaġa na neġi bene vaġa-vonuvonu-raġemi.

19 Karomi Salamo ai e Barau vaġa-raġena mariri ai ema Iauka Veaġa na evinimini mariri ai boġono vaġa-guruġari. Boġono mari ema nuġami mabarari ma iakumi ġesi Vereġauka boġono vaġa-raġea.

20 Vanagħivanaġi ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai Tamara Barau boġono tanikiu-vinia dagħara mabarari dairi ai.

21 Karomi gabureri ai boġono tanu, moġesi bogħi veini tu Keriso bogħi għubakuani.

Veġaraġo vavinieri ema tauri

22 Veġaraġo vavinemi, Vereġauka ġena veġitaġau gaburenai ġotanuni kavana, ġaraġomni ġeri veġitaġau gaburenai boġono tanu.

23 Korana tau tu ġaraġona vavinena ġena deba tarimana, Keriso ekalesia ġena deba tarimana kavana. Keriso tu ekalesia ġena vevaġa-maġuri tarimana. Ekalesia tu Keriso tauġanina.

24 Vaḡa-ilailana ekalesia Keriso ġena veġitaġau gaburenai etanuni kavana, vavine maki ġaraġori tauri ġeri veġitaġau gabureri ai beġene tanu da-gara mabarari ai.

25 Tau, ġaraġomi vavineri bogono ura-viniri, Keriso na ekalesia eura-viniato ilailanai, benamo ġia uranai Keriso tauġena ġena maġuri etore-tariato.

26 Keriso moġesina eveito tu, ekalesia bene vaġa-veaġaia, ġena tarimarimai beġene iaġo ġana. Ĝia na ġena guruġa na e nanu na eġurigjato, evaġa-veaġaiato.

27 Benamo Keriso tauġena ġoirana ekalesia marevana baregona na benema vaġa-ruġa-taria ġana. Benamo ekalesia ġia ġoiranai bene ruġa tu, ġenai miro misina ta maki asīġina, kefi ġemakukumakukuni kavari maki asīġina, ema rakava misina ta maki asīġina ġinavaġi. Senaġi ekalesia Keriso ġoiranai tu veaġa ema vaġa-dagħana kererena misina ta maki asīġina ġinavaġi bene ruġa-tari.

28 Mai dabara sebonai tau na ġaraġori vavineri beġene ura-viniri. Beġene ura-viniri tauġeri tauġaniri ġeura-vinirini ilailanai. Ġaraġona vavinenha eura-viniani tarimana tu ġia tauġena maki eveura-vinini.

29 Korana tau ta na ġia tauġena tauġanina vaġa-rakavana tu asi eurani, senaġi eġubuani e eġitaġau-ginikauani, Keriso na ġena ekalesia eveiani kavana.

30 Korana ġita tu ġia tauġanina legana.

31 (Tau e vavine tu tauġanina sebona, Buka Veaġai ekirani kavana, ekirani), “Moġesi naima tau na tamana e sinana beraga-kwanerini, ben-

amo ġaraġona vavinena ġenai bema-kafakauni, benamo tauri ruarua tauġani sebonai beġe iaġoni.”

³² Mai guruġa ema maġuri maiġa tu vekuretoġa, ma anina tu barego lelevaġi. Au na Keriso ema ekalesia ġeri veġaraġo akiraġirini.

³³ Senaġi ma nakira: Ĝomi tata na maki ġaraġomi vavineri boġono ura-viniri, tauġemi tauġanimi ġoura-vinirini kavana. Vavine na maki ġaraġomi tauri boġono gubakauri.

6

Natu e tama sina

¹ Natu, tamami e sinami garori boġono seġaġiri Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġotanuni nai, korana mo tu veiġa maorona.

² “Tamamu e sinamu bono gubakauri,” korana mai tu taravatu giniguinenha ma kiraġi-torena ġesi dagarana:

³ “Be ġemu tanu maġurina bene namo ema mai tanobarai ġemu tanu-maġuriri beġene mauka.”

⁴ Ma tama na maki, natumi asi boġono vaġabaruri, senaġi Vereġauka ġena vevaġa-riba guruġari ema sisiba guruġari boġono viniri. Be moġeri guruġa e veiġa beġene korana-iaġiri ġeri tanu ġarori mabarari ai.

Tuġu-rakaorakao merori e ġeri baregori

⁵ Tuġu-rakaorakao meromi, ma vegubakaumi e ma garimi ġesi mai tanobarai ġegħita-ġaumini tarimari garori boġono seġaġiri. Ĝomi ġegħita-ġaumini tarimari maniġeri tu ma nuġami mabarari ġesi

boğono seğagi-viniri, Keriso nuğami mabarari ġesi boğoro seğagi-vinia ilailanai boğono seğagi-viniri.

⁶ Tarima tari tu ġegita-ġaurini tarimari iauri ġevaġa-namori ġana tu ġoirari ai ġegħauvei-ginikauni, senaġi ġegita-ġaurini tarimari ġerakad-đe-muriġini tu asi ġegħauvei-kokoreni. Ĝia ġeri veiġa na asi boğono iaġo. Ĝomi tu Keriso ġena vetuġunaġi tarimami lorinai, ma nuğami mabarari ġesi Barau ġena ura boğono veia.

⁷ Nuğami mabarari ma namori ġesi vetuġunaġi boğono iaġo-vini, Vereġauka ġenai boğoro veia kavana, a dia tarimarima ġeri.

⁸ Korana ribami, Vereġauka na ġemi ġauvei namori ġoveirini voiri tata bevinimini. Enabe ġomi tu tuġu-rakaorakao tarimami o fakai e maġuri namonai ġotanuni tarimami, voimi tata bevinimini veġata.

⁹ Ĝomi veġitaġau tarimami maki, ġemi tuġu-rakaorakao merori ġeri ai veiġa namori boğono vei. Veiġa metori e vaġa-gariri veiġari ġeri ai asi boğono vei, korana ġomi ma ribami, ġia ema ġomi eġita-ġaumini Verena baregona tu gubai etanuni. Ema ma ribami maki, ġia na tarimarima ġeri vetoġai tu asi eġabi-raġerini, ġia ġenai tarimarima tu mabarari ilaila mogħi.

Vetari dabuġari

¹⁰ Ĝegu guruġa magona tu maiġa: Boğono kokore Vereġauka ġena maġuri nuğanai, ema Vereġauka ġena seġuka na bene vaġa-kokoremi.

¹¹ Barau ġena vetari dabuġari mabarari boğono veiri, be Diabolo ġena iaunega boioġari ġofaġofari eveirini nai, boğono kokore, be boğono tore-ġauri.

12 Korana ġita tu dia tarimarima ġesi taverarini. Asiġina. Ĝita tu ġeveġitaġauni iaukari baregori, e ġeri maoro barego iaukari, e mai tanobarai mukuna ġegħita-ġauani iaukari, ema iauka rakavari asisebo guba gaburi ai ġetanuni iaukari ġesi tavevaġini.

13 Moġa lorinai Barau ġena vetari dabuġari mabarari na ġovedabuġa, be ġaro rakava kwaik-waina bene iaġoma nai, ġomi tu boġono ruġa-gigitari, ema ġauvei mabarari boġo vei-ġosirini murinai, ġomi tu roġo boġono ritoġo-gwaġiġi.

14 Be, boġono ruġa-gigitari, ma maiġesi boġono vedabuġa: Gabakami ai guruġa moġonina boġono toua, gabaġau gabakami ai ġotouani kavana. Vei-iobukaiobuka tu koba kouġauna ġana, funu dabuġa kavana kobami ai boġono kafa-kauri.

15 Ema kwakumi ai tu maino varina namona boġono fiua veiġana boġono veia, tamaka ġoveirini kavana.

16 Moġeri muriri ai tu veġabidadama ġesina boġono ġabi-vaisia, monana Diabolo ġena veiġa rakavari na bedibamini dibari ma karava-karavari ġesi boġo kourini e boġo laubusebuserini riba.

17 Ema vevaġa-maġuri boġono ġabia, ġemi kwarāġu ai boġono vaġa-iaġoa. Ema Barau ġena guruġa boġono ġabi-vaisia vetari baġana kavana, Barau ġena guruġa tu Iauka Veaġa ġena vetari baġana.

18 Iauka Veaġa ġena seġuka nuġanai boġono ġauġau-vanaġi vanaġi. Ĝemi ġauġau ai tu ġauġau dabbari irauirauri ai boġono ġuriġuri ema ġemi ura dagarari mabarari noġinoġiri

boğono vei. Tauğemi lorimi maki boğono vetore e rakava boğono vağ-a-darereri, ema Barau ġena tarima veağari mabarari iatari ai boğono ġauğau-vanağivanağı.

¹⁹ Au maki iatagu ai boğono ġuriğuri. Be naguruga ġana, bokagu bana keoa tu, Iauka Veağ-na guruğ-a bene vinigu, be mai Vari Namona vekuretoğana tu asi garigu ġesi tarimarima bana kira-varari.

²⁰ Au tu mai Vari Namona maiğ-a bana fiua ġana tarimagu. Ma au tu mai Vari Namona uranai dibura numai ma seinigu atanuni. Boğono ġauğau, be Barau na bana kirağia etoni ilailanai, asi garigu ġesi bana kirağ-i-foforia.

Guruğ-a magona

²¹ Tikiko tu ġita tarikakara namona ta ema ġia tu ma ġena vetuğamağikau Vereğauka ġena mağuri nuğanai. Dagara mabarari, au aīgesina atanuni e kara aveini variri mabarari tu boğono ribari ġana, be Tikiko na vauro beasi kira-varamini.

²² Au na ġia tu moğesina naima atuğu-iağosiani. Bene iağosi, be ġai ġema tanu mağurina mainai tu aīgesina boğonoası ribari, ema beneasi vağ-a-gwağigimi.

²³ Maino tarikaka mabarami ġesi bene tanu. Tamara Barau ema Vereğauka Iesu Keriso ġerina eiağomani veuravinina ma veğabidadamana ġesi maki tarikaka mabarari ġesi bene tanu.

²⁴ Barau ġena namo e varevare-bara tu, ġera Vereğauka Iesu Keriso asi ekorini veuravinina

EFESO 6:24

xxv

EFESO 6:24

na ġeuravini-vanaġi vanaġiani tarimari mabarari
iatari ai bene tanu.

GINITAĞO VARIĞUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini

Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1